

6882

LUBELSKIE

1. Obiekt

847/1

DWÓR

(1)

2. Czas powstania
ok. poł. XIX w.
/1868 r?/,
XIX/XX w.

3. Miejscowość

BRZEZICE

4. Adres BRZEZICE, GM. PIASKI
SZKOŁA PODSTAWOWA
Wykaz hip. Dobra Brzezice 223-226
nr hipoteczny KW 69 981

5. Przynależność administracyjna

lubelskie

województwo

Piaski

gmina

pow. ŚWIDNIK

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Brzezycze /Długosz/

7. Przynależność administracyjna przed 1.VI.1975

lubelskie

województwo

lubelski

powiat

8. Właściciel i jego adres:

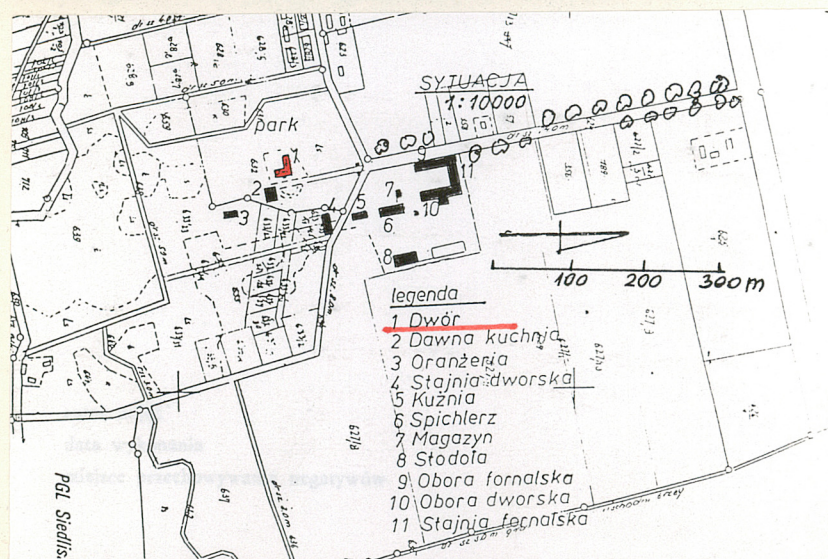
Skarb Państwa

9. Użytkownik i jego adres:

Szkoła Podstawowa w Brzezicach,
Przedszkole

10. Rejestr zabytków

Nr A/731 data 11. 08. 77

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Brzezice jako wieś posiadają odległą tradycję historyczną. Wiadomo, iż w 1330 r. otrzymały zamianę prawa lokacyjnego średzkiego na magdeburskie. W/g Długosza Zbigniew Oleśnicki nabył tę wieś dla biskupa krakowskiego, zaś w w. XVII prawo własności przysługiwało Aleksandrowi Lanckorońskiemu. Od 1862 r. Brzezice należały do Ludwika z Ligowskich Zembrzuskiej, a następnie, po 1863 r. odziedziczył je Jan Zembrzusi. Kolejnym właścicielem majątku został drugi z synów Ludwika - Władysław. W 1885 r. dobra obejmowały 729 mórg 201 prętów oraz 363 m 200 prętów uprawianych przez chłopów w zamian za serwituty. W roku 1891 dobra Brzezice nabyła rodzina spolszczonych Włochów hr. del Campo Scipio. W 1914 r. Maria hrabina del Campo Scipio przekazała majątek o wartości 137 tys. Rb. synowi Włodzimierzowi. W r. 1938 wydzielono z dóbr trzy kolonie: I, II, III. Część ziemi przeszła w ręce nowych właścicieli, jednak większość pozostawał własnością hr. Włodzimierza del Campo Scipio aż do II wojny światowej. W 1947 r. dobra Brzezice obejmujące pow. 343 ha 8500 m² zostały rozparcelowane wskutek reformy rolnej. Dwór z parkiem przekazano władzom oświatowym, na potrzeby szkoły podstawowej, natomiast budynki gospodarcze i folwarczne przejęła RSP Brzezice. Obecny wygląd dworu świadczy o kilku etapach budowlanych. Pierwotny budynek /prawdopodobnie z ok. poł. XIX w., klasycystyczny/ był znacznie mniejszy od obecnego /niższy, płytszy i bez dobudowanego od tyłu skrzydła pn./. Posiadał trójosiowy ganek na osi przed wejściem i symetryczny układ dwutraktowego, trójdzielnego wnętrza, z osiowo umieszczoną sienią. Modernizacja budowli przez rodzinę del Campo Scipio na przeł. XIX i XX w., zadecydowała w pryncypiach o dzisiejszym wyglądzie zabytku. /Niestety nazwiska architektów pozostają nieustalone./ Dwór został podwyższony z zaadaptowaniem do celów użytkowych strychu; dobudowano płytki trakt frontowy, w którym od pd. urządzono boczną klatkę schodową. Dobudowano skrzydło tylne i portyk południowy. Obecną postać architektoniczną otrzymał wówczas płytki ryzalit w fasadzie.

13. Opis (sytuacja material i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze wyposażenie, alacje)

Sytuacja: Obiekt usytuowany jest na terenie parku przy alei parkowej, którą poprzedza droga biegnąca bez skrętów z pn. na pd., od szosy Lublin - Chełm, obsadzona lipami. Dwór zwrócony jest fasadą na wsch. Od frontu zachowany podjazd z gazonem.

Materiał i konstrukcja: Wymurowany z cegły palonej ceramicznej na zaprawie wapiennej. Obustronnie tynkowany. Fundamenty i mury fundamentowe wykonane z opoki na zaprawie wapiennej. Dach drewniany o konstrukcji krokwiowo-płatwiowej ze stolcami. We wszystkich pomieszczeniach nowe stropy. Pokrycie dachu - eternit. Podłogi drewniane i lastrico.

Rzut: Obiekt założony na rzucie odwróconej litery L, z płytkim ryzalitem od strony fasady. Obejmuje korpus główny i dobudowane skrzydło tylne.

Bryła: Bryła budynku zróżnicowana, dwu- i jednokondygnacyjna, z partelowym gankiem przed głównym wejściem, przybudówką od tyłu do skrzydła pn. oraz portykiem kolumnowym podtrzymującym taras, na wysokości dolnej kondygnacji od pd. Dachy o formie zróżnicowanej. Nad korpusem głównym mansardowo-naczółkowy.

Elewacje: Fasada niesymetryczna, z lekko zryzalitowaną siedmioosiową częścią środkową. Centrum fasady wyodrębnione architektonicznie. Dwukondygnacyjne, trójosiowe, podzielone wielkoporządkowymi pilastrami i kordonowym gzymsem pasowym, zwieńczone gierowanym gzymsem i trójkątnym oprofilowanym szczytem. Skrajne części fasady na wys. dolnej kondygnacji flankowane pseudopilastrami. Lico ścian gładkie. Otwory w przewadze prostokątne, na wys. górnej kondygnacji - trzy okna przekryte półkoliście. Pozostałe elewacje mniej dekoracyjne /poza pd. z portykiem/, zwieńczone gzymsem, w kierunku pionowym podzielone gzymсами międzykondygnacyjnymi o zróżnicowanym profilu.

Wnętrze: We wnętrzu wyodrębnia się prostokątny, trójdzielny, dwutraktowy korpus główny, z osiowo usytuowaną sienią w trakcie frontowym. Część pomieszczeń wtórnie rozdrobniona. Skrzydło tylne dwudzielne, dwutraktowe, układ pomieszczeń - w amfiladzie. Poziom podłóg obniżony względem korpusu. W obrębie strychu, dostępnego z bocznej klatki schodowej, z osobnym wejściem w fasadzie, układ pomieszczeń niesymetryczny, z korytarzem komunikacyjnym. Część lokalności - w amfiladzie. Brak szczegółów do odnotowania. Do czasu remontu na przeł. 1.60/70 XX w., jedno z pomieszczeń w części pd. posiadało sklepienie. Pierwotnie pełniło funkcję kaplicy. Obiekt nie podpiwniczony, poza kotłownią CO, urządzoną współcześnie.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
2608 m ³	579,2 m ²	Dwór	Szkoła i przedszkole
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Remont generalny w l. 1969-71. /patrz p. 12/		Stan zachowania obiektu dobry poza widocznym zawilgoceniem tynków zewnętrznych.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			
<ul style="list-style-type: none"> - Obiekt powinien pozostawać pod ochroną konserwatorską. - Obecna funkcja zabytku nie budzi zastrzeżeń. - Postuluje się powrót do pierwotnej przestrzenności pomieszczenia w obrębie parteru, na osi, w trakcie tylnym. - Postuluje się przeprowadzenie badań architektonicznych, w celu ustalenia pierwotnej dyspozycji wnętrza obiektu /pod kątem potwierdzenia istnienia sieni przelotowej na osi poprzecznej/. - Przy powrocie do pierwotnej przestrzenności sieni, postuluje się ponowne zastosowanie metalowych krętych schodów na piętro. Do ich odtworzenia mogą służyć relikty schodów pierwotnych, składowane jako złom na terenie parku. 			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Wykaz Hipoteczny Nr 223-226, w pos. Sądu Rejonowego w Lublinie,
X Wydział Ksiąg Hipotecznych.

22. Bibliografia

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego..., pod red. Chle-
bowskiego, woj. lubelskie, wyciąg haseł, Lublin 1974.

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, pow. lubelski, t.VIII, z.10,
W-wa 1967.

- M. Kseniak, M. Martyn, Opracowanie ewidencyjne parku dworskiego
w Brzezicach, Lublin 1976, maszynopis w pos. PSOZ Lublin.

D. Fijałkowski, M. Kseniak, Parki dworskie Lubelszczyzny.

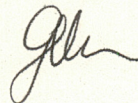
23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

tekst mgr G.Michalska
plany,rys. mgr G.Michalska
zdjęcia mgr G.Michalska

28.11.93 r.

26. Sprawdził

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BRZEZICE	DWÓR	

c.d. pkt 12

W okresie po II wojnie światowej, w l. 1969/70 przeprowadzono remont generalny dworu, podczas którego nie tylko wymieniono elementy konstrukcyjne, urządzono kotłownię CO w świeżo wykopanej piwnicy pod tylnym traktem, wymieniono część stolarki okiennej i drzwiowej, odświeżono tynki, wprowadzono wtórne podziały pomieszczeń, ale także zlikwidowano stalowe ażurowe kręte schody na piętro, znajdujące się w sieni oraz część pierwotnego wyposażenia, jak kominek, boazerie, parkiety. Zniszczone pozostałości wym. schodów leżą porzucone w parku.

c.d. pkt 13

Wyposażenie: W zakresie pierwotnego wyposażenia do odnotowania: kredens dębowy wmurowany w ścianę pomieszczenia pn.-zach., kredens wolnostojący, lustro w drewnianej ramie. Część mebli przekazano do muzeum w Łęcznej. Dwór wyposażony jest w instalację CO, elektryczną, wodno-kanalizacyjną.

Wkładkę założył: mgr Grażyna Michalska 28.11.93
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

1. Miejscowość BRZESICE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWÓR	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) 1. FASADA	2. ELEWACJA PN. 3. ELEWACJA PD.
----------------------------	--	---	------------------------------------

Wkładkę założył: G. Michalska 28.XI.93r.
(imię, nazwisko, data)
PSOZ Lublin

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

BRZEZICE

DWÓR

1. ELEWACJA PD.
2. WIDOK OD PN.-ZACH.

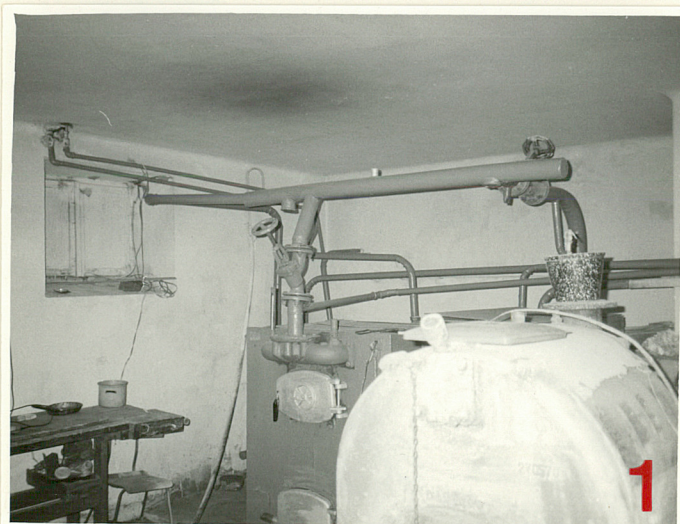
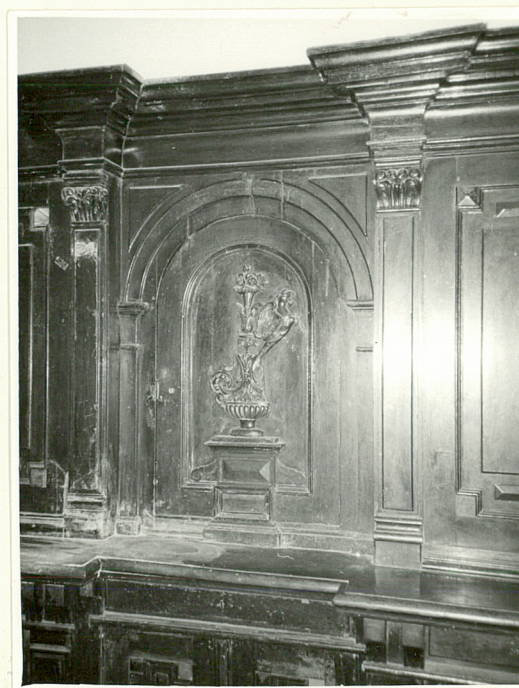
3. WIDOK OD PD.
4. WIDOK OD PD.-ZACH.
5. WEWN. DRZWI WEJŚCIOWE

6. WIDOK OD ZACH.

1. Miejscowość BRZEEZICE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) DWÓR	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) WYPOSAŻENIE WNETRZA	1. KOTŁOWNIA
-----------------------------	--	---	--------------

Wkładkę założył: ..... G. Michalska 28.XI.93r. ....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ..... PSOZ Lublin .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

BRZEZICE

DWÓR

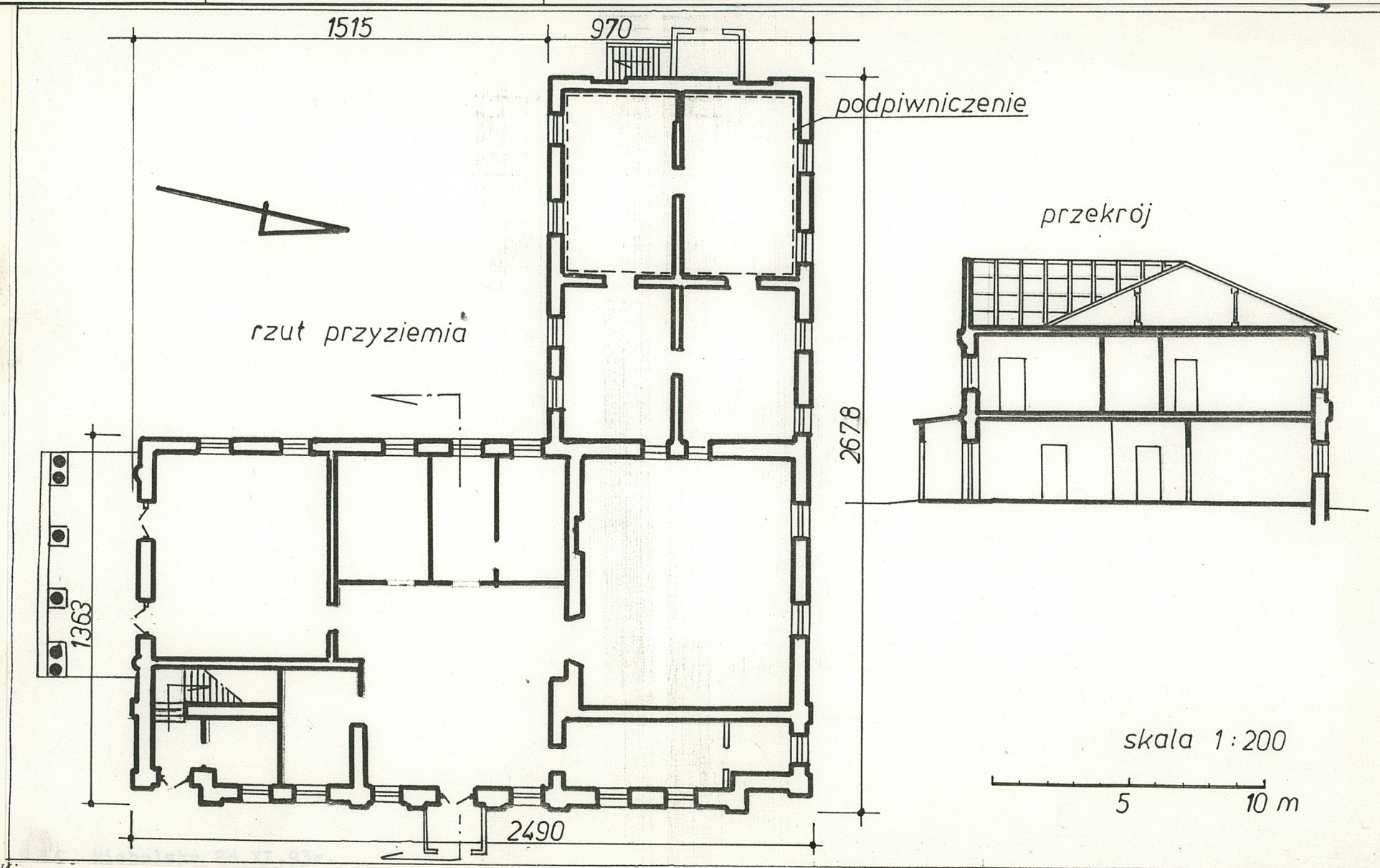

1. STRYCH
2. ZDEMONTOWANE SCHODY WEWNĘTRZNE

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BRZEEZICE	DWÓR	RZUT I PRZEKRÓJ

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

PSOZ Lublin

Miejsce przechowywania negatywów: .....

BRZEZICE

DWÓR

RZUT PODDASZA

rzut piętra 1:200

